

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İhracat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-88364507-451.01-00120421282
Konu : Revize PEM Menşe Kuralları Kapsamında
TEV Uygulaması

DAĞITIM YERLERİNE

Bilindiği üzere, Ülkemiz tarafından 4 Kasım 2011 tarihinde Brüksel’de imzalanan, 1 Ocak 2012 tarihinde yürürlüğe giren Pan-Avrupa-Akdeniz tercihli menşe kurallarına dair Bölgesel Konvansiyon (Konvansiyon), Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin (PEM Ortak Komitesi) 7 Aralık 2023 tarihli ve 1/2023 sayılı Kararı ile bu Kararın ekinde yer aldığı şekilde tadil edilmiş, güncellenmiş; bu Konvansiyon “Revize Bölgesel Konvansiyon” adını almıştır.

Avrupa-Akdeniz coğrafyasındaki Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) kapsamında menşe ve geri ödeme yasağına ilişkin uygulamanın ilgili STA’larda gerekli atfın bulunması kaydıyla Revize Bölgesel Konvansiyon çerçevesinde gerçekleşmesine imkân tanınmıştır. Bahse konu Konvansiyon’un iç hukukumuzda yürürlüğe girmesi için gereken Cumhurbaşkanlığı Kararı da (10694 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı) 19/12/2025 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmış, uygulama hükümlerini içeren Yönetmelik ise 20 Aralık 2025 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Taraf ülke ile aramızdaki STA’da güncelleme yapılmış, menşe protokolü olarak Bölgesel Konvansiyonun en güncel versiyonunun esas alınacağına ilişkin atıfta bulunulmuşsa artık ilgili ülkeyle aramızdaki ticari ilişkide tercihli menşe kriterinin karşılanıp karşılanmadığı ve geri ödeme yasağının bulunup bulunmadığı hususu tespit edilirken yürürlükteki Revize Bölgesel Konvansiyonun hükümleri geçerli olacaktır.

Örneğin; Ülkemiz ile Kosova Cumhuriyeti arasında 27/09/2023 tarihinde imzalanan STA’nın “menşe kuralları ve geri ödeme yasağına ilişkin hükümleri” bu anlaşmanın ekinde yer alan “Menşe Kuralları ve İdari İşbirliği Yöntemlerine ilişkin Ek. II.1’inde yer almaktadır. Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti arasındaki Ortak Komite, almış olduğu 1/2025 sayılı Karar ile Anlaşmanın “menşeli ürünler” kavramının tanımı ve idari işbirliği yöntemlerine ilişkin EK II.1 metnini, 1/2025 sayılı Kararın Ek’inde yer alan metin ile değiştirmiş ve bu metinde de “İşbu anlaşmanın uygulanması amacıyla, Pan-Avrupa-Akdeniz tercihli menşe kurallarına dair Bölgesel Konvansiyonun en son değiştirilen ve Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nde yayımlanan halinin Lahika I’i ve Lahika II’sinin ilgili hükümleri geçerlidir.” hükmüne yer vererek menşe kriterleri ve geri ödeme yasağını eskiden olduğu gibi doğrudan düzenlemek yerine Konvansiyona atıfta bulunarak Konvansiyon hükümlerini esas almayı kabul etmiştir.

Yukarıda ifade olunduğu üzere, menşe düzenlemelerinde sade eşyanın menşe kazanma kriterleri belirlenmemekte, aynı zamanda ticaretin normal seyrinin, akit ülkelerin farklı tarife ya da tarife dışı önlemler uygulaması sebebiyle yön değiştirmesinin (trafik sapması) önüne geçilebilmesini teminen, bu metinlerde “geri ödeme veya muafiyet yasağına” ilişkin hükümlere de yer verilmektedir. Bu “geri ödeme

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 6A93B1B4-38AC-4E08-AC80-93A5B2AC0223

Adres: SÖĞÜTÖZÜ YERLEŞKESİ Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530

Telefon No: 0 312 204 87 88 Faks No: 0312 204 86 32

e-Posta: bkoca@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

Buket KOCA

Ticaret Uzman Yardımcısı

Telefon No: 0 312 204 87 88

Tarih: 27/03/2026
Sayı: E-38364507-451.01-00120421282
Sistem Kayıt Tarihi: 26/03/2026

“geri ödeme yasağı” sebebiyle ithalatta tahsil edilmeyen gümrük vergisi, ihracat esnasında telafi edici vergi (TEV) olarak tahsil edilmiştir. Bu nedenle, böylelikle üçüncü ülke menşeli ürünlerin trafik sapması yoluyla ülkemiz üzerinden SİA ya tararı diğer ülkelere ihraç edilmesinin önüne geçilmektedir.

Bu itibarla, menşe protokollerinde “geri ödeme yasağına” yer verilmesi 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 194 üncü maddesindeki “Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihli tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması hali” ne vücut vermektedir.

Revize Bölgesel Konvansiyon’da 50-63 üncü fasıllar arasındaki ürünlerin bünyesine giren girdiler dışındaki eşya için geri ödeme yasağı kaldırılmış olup Revize Bölgesel Konvansiyon’da yapılan bu değişiklikler ve “Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı Kapsamı Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik) hükümleri kapsamında ilgili ülke ve ülke grupları ile ticari ilişkilerimizde TEV ödeme yükümlülüğünün doğup doğmadığı, hangi koşullarda doğduğuna ilişkin Genel Müdürlüğümüz değerlendirmeleri aşağıda sunulmaktadır.

Ülkemiz ile Revize Bölgesel Konvansiyon kapsamı menşe kurallarının uygulanabilir olduğu ülke ve ülke grupları ilgili yürürlük tarihleri ile birlikte Bakanlığımız resmî internet sitesinden düzenli olarak yayımlanmaktadır. Konuya ilişkin en güncel bilgiye ulaşılması için <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/pan-avrupa-akdeniz-tercihli-mense-kurallari> sayfasından paylaşılan duyuruların takip edilmesi önem arz etmektedir.

* Aşağıdaki açıklamalarda yer alan;

- “EUR.1 dolaşım belgesi” ifadesi: Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı Kapsamı Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Yönetmeliğin 19 uncu maddesi anlamında menşe ispat belgelerini,
- “Tedarikçi beyanı” ifadesi: Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı Kapsamı Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Yönetmeliğin 21 inci maddesinde tanımlanan ve Yönetmeliğin Ek VI ve Ek VII’inde mevcut bulunan, tam kümülasyon uygulaması amacıyla tercihli menşe statüsü kazanmamış eşyaya ilişkin düzenlenen tedarikçi beyanlarını,

ifade eder.

1-Avrupa Birliği’ne A.TR Dolaşım Belgesi ile Sanayi Ürünlerinin İhracatı:

Avrupa Birliği (AB) ile ülkemiz arasındaki gümrük birliği ilişkisini tesis eden 1/95 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesinde Türkiye ile AB arasındaki tercihli tarife ilişkisi “menşe” değil “serbest dolaşım ilkesi” üzerine kurulmuştur. Bu itibarla, Türkiye’den AB’ye A.TR dolaşım belgesi ile ihraç edilen sanayi ürünü eşya -eşyanın Türk menşeli kazanıp kazanmadığına bakılmaksızın- bünyesindeki üçüncü ülke (Gümrük Birliğine taraf olmayan ülke) menşeli girdiler için Gümrük Kanunu’nun 194 üncü maddesi ve 3350 sayılı İthalat Rejimi Kararı’nın 9/5 inci maddesi hükümleri çerçevesinde TEV doğması yönündeki uygulama herhangi bir değişiklik olmadan devam etmektedir.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 6A93B1B4-38AC-4E08-AC80-93A5B2AC0223
Adres: SÖĞÜTÖZÜ YERLEŞKESİ Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530
Telefon No: 0 312 204 87 88 Faks No: 0312 204 86 32
e-Posta: bkoca@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

Buket KOCA

Ticaret Uzman Yardımcısı

Telefon No: 0 312 204 87 88

2-01/01/2026
Eşyanın

Tarih: 27/03/2026
Sayı: E-88364507-451.01-00120421282
Sistem Kayıt Tarihi: 26/03/2026

Türkiye-AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması Kapsamındaki Eşyanın İhracatı ile Avrupa Birliği'ne İhracatı

Türkiye ile AB arasında 1 Ocak 1996'da yürürlüğe giren ve ülkemiz ile AB arasında Gümrük Birliği ilişkisini tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (Gümrük Birliği) sanayi ürünlerini kapsamakta olup, kömür ve çelik ürünleri Gümrük Birliği kapsamı dışında bırakılmış, bu ürünler ayrı bir STA'ya konu edilmiştir. Anılan STA kapsamında geçerli menşe protokolü Revize Bölgesel Konvansiyon olduğu için ve Revize Konvansiyonda 50-63 üncü fasıllar dışındaki ürünlerde geri ödeme yasağı kalktığı için AKÇT kapsamı ürünlerin AB'ye ihracatında TEV doğmayacaktır.

3-01/01/2026 Tarihinden Sonra 1/98 Sayılı Karar Kapsamındaki Tarım Eşyasının EUR.1 Dolaşım Belgesi ile Avrupa Birliğine İhracatı

1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı kapsamında tavize konu Tarım Ürünlerinin EUR.1 ile AB'ye ihraç edilmesi halinde Revize Konvansiyonda 50-63 üncü fasıllar dışındaki ürünlerde geri ödeme yasağı kalktığı için bu ürünlerin AB'ye ihracatında TEV doğmayacaktır.

4-01/01/2025 Tarihinden Sonra A.S. 50-63 üncü Fasıllar Dışında Yer Alan Eşyanın EFTA Ülkelerine (Norveç, İzlanda, Lihtenştayn ve İsviçre) ve Faroe Adalarına EUR.1 ile İhracatı

Yönetmeliğin 18 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca geri ödeme yasağının kapsamı 50-63 üncü fasıllarda yer alan eşya ile sınırlıdır. Adı geçen ülkelere ihraç edilen eşyanın 50-63 üncü fasıllar dışında yer alan bir ürün olması halinde, bu ülkelere 01/01/2025 tarihinden sonra EUR.1 dolaşım belgesi ile ihracatta ihraç ürünü bünyesindeki üçüncü ülke menşeli girdi için TEV doğmayabilecektir.

1 Ocak – 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Türkiye ile EFTA ülkeleri ve Faroe Adaları arasındaki STA'larda hem eski kurallar hem de yeni kurallar geçerli olduğundan yeni kurallara göre düzenlenen EUR.1 dolaşım belgelerinin üzerinde Yönetmeliğin Geçici Madde 1'i uyarınca "REVISED RULES" ibaresi bulunması halinde TEV hesaplanmaması; bu ibarenin olmaması halinde ise önceki TEV uygulaması uyarınca hesaplama yapılması gerekmektedir.

1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla bu ülkelerle tercihli ticaretimizde yalnızca revize kurallar geçerli olduğundan EUR.1 dolaşım belgesi ile ihracatta ihraç ürünü bünyesindeki üçüncü ülke menşeli girdi için TEV doğmayacaktır.

5- A.S. 50-63 üncü Fasıllar Dışında Yer Alan Eşyanın Filistin, Fas, Bosna-Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Gürcistan, Sırbistan, Moldova ve Mısır'a EUR.1 dolaşım belgesi ile İhracatı

Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca geri ödeme yasağının kapsamı 50-63 üncü fasıllarda yer alan eşya ile sınırlıdır. Adı geçen ülkelere ihraç edilen eşyanın 50-63 üncü fasıllar dışında yer alan bir ürün olması halinde;

- Sırbistan'a 13/2/2026,
- Moldova'ya 20/2/2026,
- Mısır'a 26/2/2026

ve adı geçen diğer ülkelere 01/01/2026 tarihinden sonra EUR.1 dolaşım belgesi ile ihracatta ihraç ürünü bünyesindeki üçüncü ülke menşeli girdi için TEV doğmayacaktır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 6A93B1B4-38AC-4E08-AC80-93A5B2AC0223

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: SÖĞÜTÖZÜ YERLEŞKESİ Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530

Ayrıntılı bilgi için:

Telefon No: 0 312 204 87 88 Faks No: 0312 204 86 32

Buket KOCA

e-Posta: bkoca@ticaret.gov.tr

Ticaret Uzman Yardımcısı

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

Telefon No: 0 312 204 87 88

KEP Adresi:

6- A.S. 50-63 uncu Fasıllarda Yer Alan Eşyanın EFTA Ülkeleri, Faroe Adaları, Filistin, Fas, Bosna-Hersek, Kosova, Sırbistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Gürcistan, Moldova ve Mısır'a EUR.1 Dolaşım Belgesi İle İhracatı

Yönetmelik kapsamında bulunan ülke ve ülke grupları bakımından revize menşe kurallarının geçerli olmaya başladığı tarihler farklılık gösterebilmektedir.

Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin on üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlığımız resmi internet sitesinden yayımlanan "Türkiye PEM Matrisi"nde yer alan 2 no.lu tablodaki tarihler kontrol edilmelidir. <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/pan-avrupa-akdeniz-tercihli-mense-kurallari/pem-turkiye-matrisi>

a. Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu eşyanın ihracatında genel kural geri ödeme yasağının mevcudiyetidir. Bu cihetle, aşağıda belirtilen istisnai haller dışında A.S. 50-63 üncü fasıllarda yer alan eşyanın adı geçen ülkelere ihracatında, bu eşya bünyesinde yer alan üçüncü ülke menşeli girdi için TEV doğar.

b. Bu ülkelerden birinden veya bu ülkelerle çapraz kümülasyonun uygulanabilir olduğu bir ülkeden bu ülke veya çapraz kümülasyonun uygulanabilir olduğu ülke menşeli EUR.1 dolaşım belgesi ile gelen tekstil ve konfeksiyon sektörüne ait eşyanın Türkiye'de işlendikten sonra yine geldiği ülkeye veya çapraz kümülasyonun uygulanabilir olduğu bir ülkeye ihraç edilmesi halinde TEV doğmaz. Örn: Bosna-Hersek menşeli Türkiye'ye EUR-1 belgesi ile ithal edilen kumaşın Türkiye'de gömlek haline getirilip Bosna-Hersek'e veya Karadağ'a ihracatı halinde TEV doğmaz. Zira Yönetmeliğin 18 nci maddesinin birinci fıkrasında "Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak menşe ispat belgesi düzenlenen veya hazırlanan bir Taraf ülke menşeli ve Armonize Sistemin 50 ila 63 üncü fasıllarında yer alan ürünlerin imalatında kullanılan menşeli olmayan girdiler, ihracatı gerçekleştiren Taraf ülkede her ne türde olursa olsun gümrük vergilerinin geri ödenmesine veya bunlardan muafiyete tabi değildir." denildiğinden TEV yalnızca "menşeli olmayan girdiler" bakımından doğar. Çapraz kümülasyonun uygulanabilir olduğu bir ülke menşeli eşya ise Yönetmelik hükümlerinin uygulanması bakımından "menşeli" kabul edilmektedir.

c. Bu ülkelerden birinden tedarikçi beyanı ile gelen tekstil ve konfeksiyon sektörüne ait üçüncü ülke menşeli eşyanın hem geldiği ülkede hem de Türkiye'de işlenmesi ve bu işleme faaliyetlerinin kümülasyonu neticesinde eşya menşe kazandıktan sonra geldiği ülkeye EUR.1 dolaşım belgesi ile ihraç edilmesi halinde eşya bünyesindeki üçüncü ülke menşeli girdi için Yönetmeliğin 18 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca TEV doğmaz. Örn: Pakistan menşeli ipliğin Bosna-Hersek'te kumaş haline getirilmesi durumunda bu eşya menşe kazanmaz çünkü konfeksiyon sektöründe menşe kazanılabilmesi için eşyanın iki aşamadan geçmesi gerekir. Bununla birlikte bu kumaş Türkiye'ye ihraç edildikten sonra Türkiye'de DİR'e tabi tutularak gömlek haline getirilmesi halinde tam kümülasyon marifetiyle (eşyanın Bosna-Hersek'te gördüğü işleme faaliyetlerinin de Türkiye'de yapılmış gibi kabul edilmesi) bu eşya Türk menşei kazanır ve bu eşya tekrar Bosna-Hersek'e ihraç edildiğinde DİR'e tabi tutulan Bosna-Hersek'ten ithal edilen Pakistan menşeli kumaş eşyasına ilişkin TEV doğmaz.

d. Yönetmeliğin 10'uncu maddesinin beşinci fıkrası "(5) Taraf ülkeler, üçüncü fıkranın uygulanma alanının Armonize Sistemin 50 ila 63 üncü fasıllarında yer alan ürünlerin ithalatını kapsayacak şekilde genişletilmesine tek taraflı olarak karar verebilir." hükmünü amirdir. EFTA ülkeleri de üçüncü fıkranın uygulama alanını A.S. 50 ile 63 üncü fasıllarda yer alan ürünlerin ithalatını kapsayacak şekilde tek taraflı olarak genişletmiştir. (<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/pan-avrupa-akdeniz-tercihli-mense-kurallari/ikili-tam-ku>

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 6A93B1B4-38AC-4E08-AC80-93A5B2AC0223
Adres: SÖĞÜTÖZÜ YERLEŞKESİ Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530
Telefon No: 0 312 204 87 88 Faks No: 0312 204 86 32
e-Posta: bkoca@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

Buket KOCA

Ticaret Uzman Yardımcısı

Telefon No: 0 312 204 87 88

